

امارت اسلامی افغانستان د افغانستان اسلامي امارت
وزارت زراعت، آبیاری و مالداري د کرنې، اوبولگولو او مالداري وزارت
رياست احصائيه زراعتي و تنظيم معلومات

گزارش تولید گندم سال ۱۴۰۲

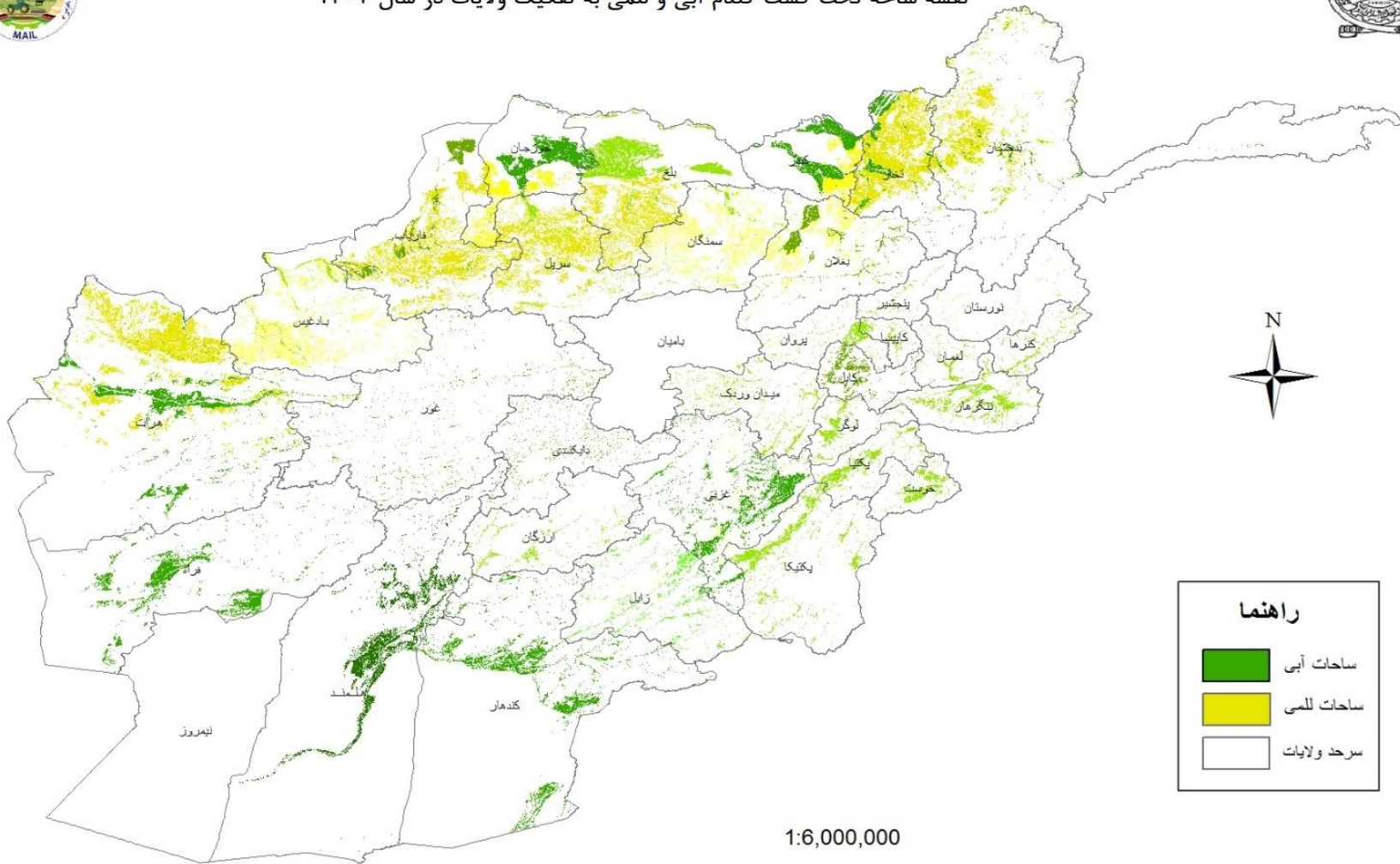

سنبله سال ۱۴۰۲

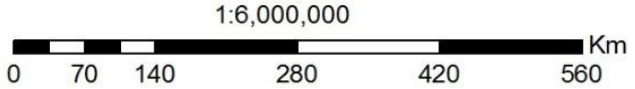
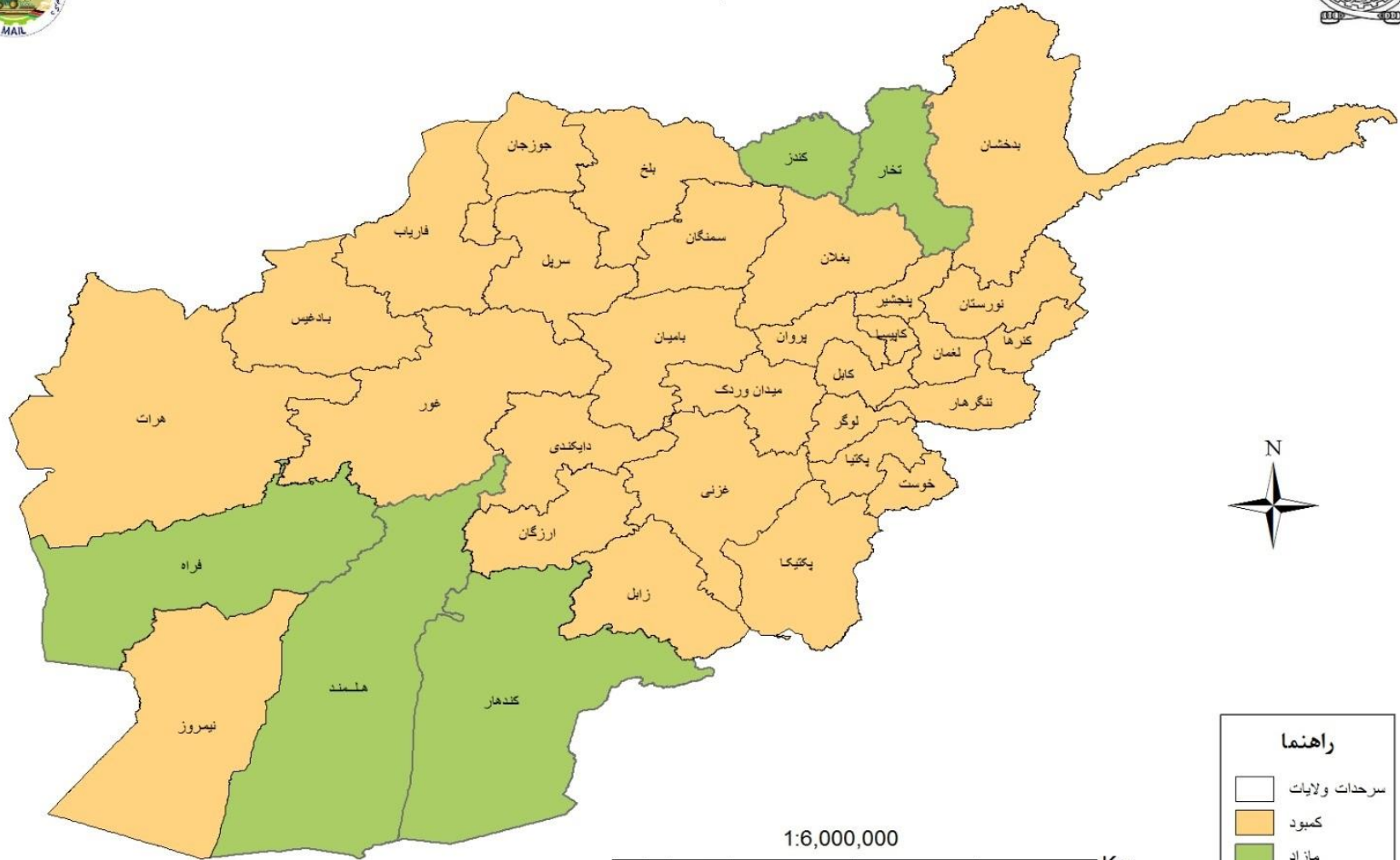

نقشه ساحه تحت کشت گندم آبی و للمی به تفکیک ولایات در سال ۱۴۰۲

نقشه مازاد و کمبود گندم به تفکیک ولایات در سال ۱۴۰۲

راهنما

سرحداث ولایات
کمبود
مازاد

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
1	فشرده:
1	هدف:
1	روش کاری:
2	چالش ها ومشكلات:
2	ساحه تحت كشت گندم:
3	حاصل في هكتار گندم:
3	توليد مجموعي گندم:
4	توازن گندم (توليد، نیازمندی، مازاد/كمبود):
5	1- ولاياتيکه دارای مازاد گندم می باشند:
5	2- ولاياتيکه دارای كمبود گندم می باشند:
5	آفات و امراض:
6	منابع:
7	ضمایم:

فشرده:

چنانچه نیک می دانند گندم غذای اساسی مردم و همچنان از جمله نباتات استراتژیکی افغانستان به شمار می رود. گندم به مقایسه دیگر نباتات ساحه تحت کشت بیشتری را احتوا نموده که در سال ۱۴۰۲ حدود ۷۱ فیصد مجموع ساحه تحت کشت کشور را احتوا نموده است. این نبات معمولاً به شکل آبی و للمی زرع گردیده و در تمام ولایات تحت کشت قرار می گیرد. شروع زرع گندم در افغانستان از ماه میزان آغاز و نظر به وضعیت آب و هوای هر ولایت الی اواسط ماه حمل ادامه پیدا می کند. این در حالی است که رفع حاصل گندم از اواسط ماه ثور آغاز و الی ماه سنبله ادامه می یابد.

خشکسالی، ملخ، سیلاب، سرخی و سیاه قاق از آفات و امراض عمده است که گندم را متضرر ساخته و اکثراً سبب کاهش حاصلات آن می گردد. خشکسالی و عدم وقوع بارندگی های به موقع بیشتر گندم للمی را متاثر ساخته که همه ساله سبب کاهش مقدار قابل ملاحظه آن میشود. ملخ که یک آفت خطرناک بوده همه ساله در افغانستان شیوع نموده اما خوشبختانه از طرف وزارت زراعت و همچنان موسسات ملی و بین المللی پروگرام های مجادلوی در ساحاتی که تحت حمله این آفت می باشد مجادله صورت می گیرد.

خشکسالی سه سال اخیر مانند دیگر نباتات گندم را نیز متضرر ساخته و سبب کاهش چشمگیر حاصلات در این نبات گردیده است بخصوص گندم للمی که بیشترین صدمه را دیده است. اما در سال ۱۴۰۲ به مقایسه دو سال گذشته تولید گندم خوب بوده و افزایش قابل ملاحظه در ساحه تحت کشت و تولید گندم رونما گردیده است.

ارقام تهیه شده نشان می دهد که در سال ۱۴۰۲ ساحه تحت کشت مجموع گندم ۲,۰۲ میلیون هکتار به سطح کشور بوده که به مقایسه سال گذشته حدود ۹ فیصد افزایش را در بر دارد. از طرف دیگر تولیدات مجموع گندم ۴,۳۵ میلیون متریک تن بوده که نظر به سال گذشته حدود ۱۲,۵ فیصد افزایش نموده است. این در حالی است که نیازمندی کشور به گندم در سال ۱۴۰۲ حدود ۶,۶۲ میلیون متریک تن بوده که اگر نیازمندی متذکره را با تولیدات داخلی مقایسه نمائیم دیده می شود که مقدار ۲,۲۷ میلیون متریک تن گندم به سطح کشور کمبود رونما گردیده است.

ریاست احصائیه زراعتی و تنظیم معلومات این وزارت به اساس مسؤلیت های وظیفوی خویش گزارش هذا را که پیرامون تولید گندم در سال ۱۴۰۲ می باشد تهیه، ترتیب، تنظیم و نشر نموده تا نیازمندان ارقام از آن استفاده نمایند. این در حالی است که مقامات محترم ذیصلاح امارت اسلامی افغانستان با استفاده از این گزارش مقدار کمبود گندم که در سطح کشور رونما گردیده است از بیرون کشور تدارک تا نیازمندی اهالی کشور از این نگاه مرفوع گردد.

هدف:

هدف از تهیه این گزارش تحلیل وضعیت گندم بخصوص توازن گندم (Wheat Balance Sheet) که شامل تولیدات، نیازمندی، کمبود یا مازاد گندم بوده که به منظور استفاده پلان گزاران و پالیسی سازان در بخش زراعت و همچنان مقامات ذیصلاح قرار گیرد.

روش کاری:

- در تهیه و ترتیب این گزارش از میتود های استندرد احصائوی استفاده بعمل آمده که ذیلا ارایه می گردد:
- دیزاین سوالنامه پیرامون ساحه و تولیدات گندم و ارسال آن به ادارات زراعت ولایات جهت اخذ
 - تثبیت ساحات تحت کشت گندم با استفاده از تکنالوژی ریموت سنسنگ توسط متخصصین ریاست انسجام معلومات جغرافیائی اداره ملی احصائیه و معلومات و همچنان آمریت جی آی اس ریاست احصائیه زراعتی و تنظیم معلومات وزارت زراعت، آبیاری و مالداری.
 - اخذ تعداد ۱۹۰۰۰ نقاط جی پی اس از ساحات تحت کشت گندم به منظور تثبیت ساحه تحت کشت گندم آبی و للمی.
 - مصاحبه تلفونی با تعداد ۱۰۰۰ دهقان در ۳۴ ولایت کشور توسط کارمندان ریاست احصائیه زراعتی و تنظیم معلومات به منظور تحلیل تولیدات گندم.

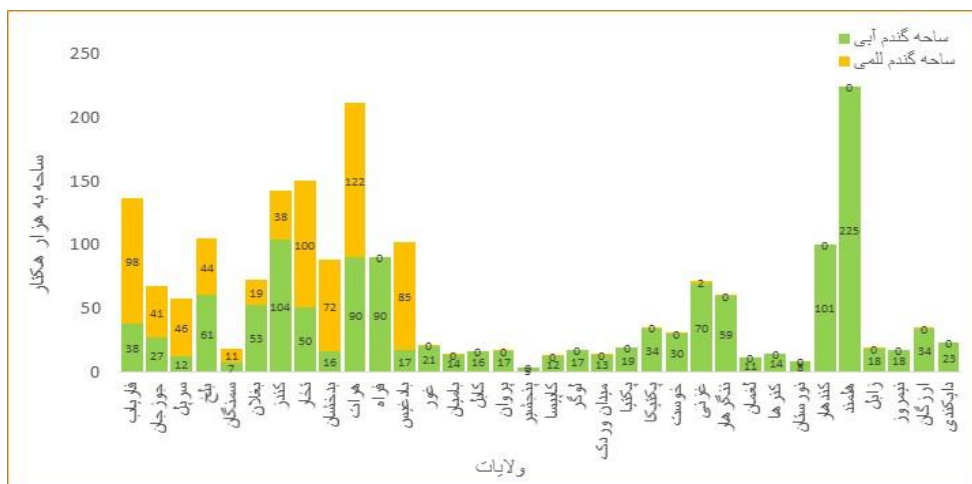
- استفاده از بیسلاين ۱۰ ساله توليدات گندم به منظور تحليل و دريافت حاصل في هكتار گندم. قابل ياد آوري مي دانيم كه بهترين روش براي بدست آوردن سطح توليدات گندم سروی قطع نبات گندم می باشد که متاسفانه در سال ۱۴۰۲ بودجه برای تطبیق سروی متذکره در نظر گرفته نشده است.

چالش ها و مشکلات:

- عدم موجودیت بودجه برای تطبیق سروی قطع نبات گندم در سال ۱۴۰۲
- عدم ارایه ارقام دقیق از طرف بعضی از دهاقین کشور هنگام مصاحبه.
- ارایه ارقام دوگانه از طرف بعضی از ریاست های زراعت ولایات.
- عدم ارایه ارقام مورد نیاز به وقت و زمان معین از طرف مسؤلین مرکزی و ولایتی.
- کمبود بودجه جهت مصارف مصاحبه تیلفونی با دهاقین.

ساحه تحت کشت گندم:

چنانچه قبلا هم یاد آور شدیم که گندم در افغانستان به مقایسه سایر نباتات بیشترین ساحه تحت کشت را دارا می باشد. این نبات را دهاقین بیشتر به منظور استفاده خانوار و در صورت مازاد جهت فروش در مارکیت های محلی زرع می نمایند. افزایش یا کاهش ساحه تحت کشت گندم بر علاوه فکتور های دیگر بیشتر وابسته به موجودیت بارندگی های به موقع و آب برای آبیاری می باشد. به اساس ارقام بدست آمده ساحه تحت کشت مجموع گندم در سال ۱۴۰۲ به سطح کشور ۲,۰۲ میلیون هکتار بوده که ۱,۳۴ میلیون هکتار آن آبی و ۶۸۰ هزار هکتار آن للمی می باشد. ساحه تحت کشت گندم آبی در سال ۱۴۰۲ به مقایسه سال گذشته حدود ۴,۴ فیصد و گندم للمی حدود ۱۵ فیصد افزایش را به سطح کشور نشان می دهد. افزایش یاد شده ناشی از تعویض بعضی از ساحات تحت کشت کوکنار به گندم و افزایش بارندگی های به موقع به مقایسه سال گذشته گزارش شده است. قابل یاد آوری می دانیم که ساحه تحت کشت گندم در بعضی از ولایات کاهش نیز نموده است، بطور مثال در ولایت هرات ساحه تحت کشت گندم آبی حدود ۱۷ فیصد و گندم للمی حدود ۱۸ فیصد به مقایسه سال گذشته کاهش نموده است. این در حالی است که در ولایت هلمند ساحه تحت کشت گندم آبی حدود ۴۹ فیصد افزایش را نشان می دهد. به منظور وضاحت بیشتر ساحه تحت کشت گندم آبی و للمی در گراف ذیل ارایه گردیده است.

گراف ۱: ساحه تحت کشت گندم آبی و للمی به تفکیک ولایات در سال ۱۴۰۲

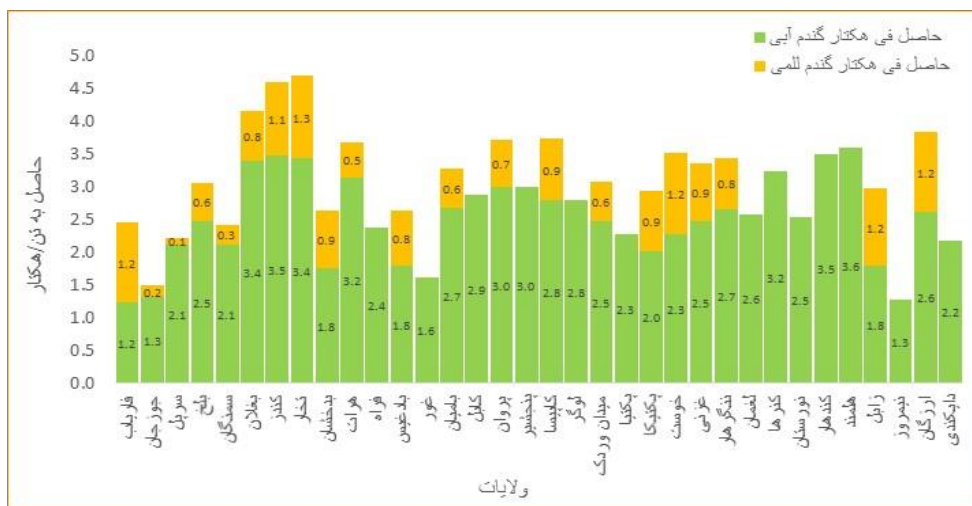
چنانچه در گراف فوق دیده می شود ولایات هلمند و کندز دارای بیشترین و ولایات سمنگان و پنجشیر دارای کمترین ساحه تحت کشت گندم آبی به مقایسه سایر ولایات می باشند. از طرف دیگر ولایات هرات و تخار دارای بیشترین و ولایات پکتیکا و ارزگان دارای کمترین ساحه تحت کشت گندم للمی به مقایسه ولایات دیگر در سال ۱۴۰۲ می باشند.

حاصل فی هکتار گندم:

گرچه روش مناسب و جامع برای دریافت حاصل فی هکتار، تطبیق سروی قطع نبات گندم می باشد که نمونه (اعلی، متوسط و ضعیف) از ساحه اخذ و بعد از تجزیه و تحلیل بدست می آید، اما متأسفانه نسبت عدم موجودیت بودجه، سروی متذکره تطبیق نگردیده و این ریاست از میتود های دیگر احصائیوی استفاده نموده و ارقام مورد نیاز را جمع آوری و تهیه نموده است.

حاصل فی هکتار گندم بیشتر توسط امراض مانند سرخی، سیاه قاق، پوسیدگی گندم و کمبود آب متاثر گردیده و سبب کاهش حاصلات آن می گردد. عوامل تولید مانند تخم های اصلاح شده بذری، کود های کیمیایو باکیفیت، ادویه جات زراعتی و آب کافی می تواند جلوگیری از مشکل متذکره نماید.

ارقام بدست آمده نشان می دهد که حاصل فی هکتار گندم آبی در سال ۱۴۰۲ حدود ۲,۸۳ تن فی هکتار و گندم للمی ۰,۸۱ تن فی هکتار به سطح کشور می باشد. قابل یاد آوری می دانیم که ارقام متذکره به سطح کشور بوده اما به تفکیک هر ولایت دارای کاهش و افزایش می باشد. گراف ذیل حاصل فی هکتار گندم آبی و للمی را به تفکیک ولایات وضاحت بیشتر داده است:

گراف 2: حاصل فی هکتار گندم آبی و للمی به تفکیک ولایات در سال ۱۴۰۲

چنانچه در گراف فوق ملاحظه می گردد ولایات هلمند، کندهار و کندز دارای بیشترین و ولایات فاریاب، جوزجان و نیمروز دارای کمترین حاصل فی هکتار گندم آبی در سال ۱۴۰۲ می باشند. از طرف دیگر ولایات تخار، فاریاب و خوست دارای بیشترین و سمنگان، جوزجان و سرپل دارای کمترین حاصل فی هکتار گندم للمی در سال ۱۴۰۲ می باشند.

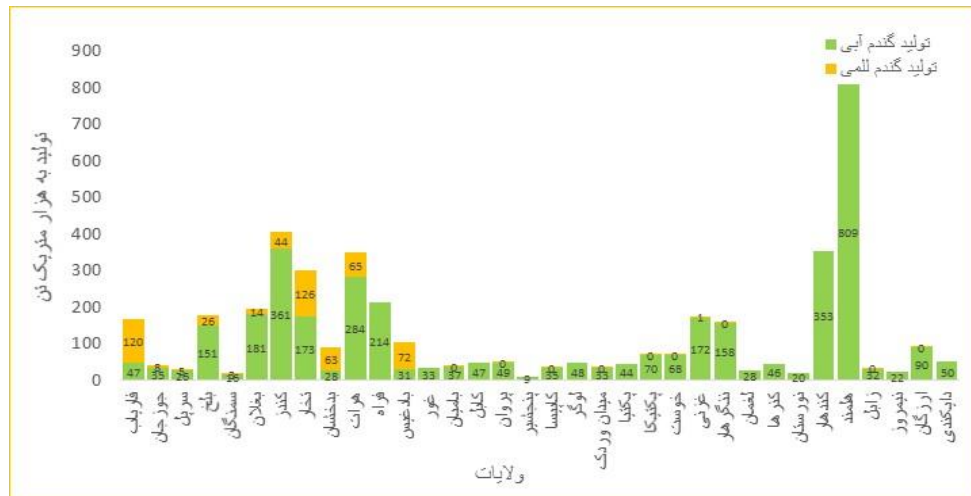
تولید مجموعی گندم:

تولیدات گندم در افغانستان بیشتر وابسته به شرایط اقلیمی می باشد، بخصوص گندم للمی که موجودیت بارندگی های به موقع سبب افزایش قابل ملاحظه تولیدات آن می گردد. علاوه بر آن فکتور های دیگری مانند کنترل ملخ، استفاده ادویه جات ضد افات و امراض نباتی، تناوب زراعتی و استفاده تخم های اصلاح شده بذری در افزایش تولیدات گندم رول مهم را دارند. خشکسالی و سیلاب ها بیشترین صدمه را در تولیدات گندم در افغانستان همه ساله وارد می نماید.

یکی از عوامل دیگری که در بلند بردن سطح تولیدات نهایت در خور اهمیت است افزایش ساحه تحت کشت و بلند بردن حاصل فی واحد زمین می باشد که متأسفانه در افغانستان بالای این موضوع تدابیر جدی اتخاذ نگردیده است.

ارقام تهیه شده نشان می دهد که در سال ۱۴۰۲ حدود ۴,۳۵ میلیون متریک تن گندم به سطح کشور تولید گردیده که از جمله مقدار ۳,۸۰ میلیون متریک تن آن گندم آبی و ۵۴۸ هزار متریک تن آن للمی می باشد. تولیدات مجموع گندم به سطح کشور در سال ۱۴۰۲ به مقایسه

سال گذشته حدود ۱۳ فیصد افزایش را نشان می دهد. باید خاطر نشان ساخت که افزایش متذکره ناشی از وضعیت نسبتاً خوب بارنده گی به مقایسه سال گذشته و هم چنان تعویض یک مقدار ساحه تحت کشت کوکنار به گندم بوده است. برای جزئیات بیشتر تولیدات گندم می توان گراف ذیل را ملاحظه نمود:

گراف 3: تولیدات گندم آبی و للمی به تفکیک ولایات در سال ۱۴۰۲

چنانچه گراف فوق ملاحظه می گردد ولایات هلمند و کندز بیشترین و ولایات پنجشیر، سمنگان و نورستان دارای کمترین تولید گندم آبی در سال ۱۴۰۲ می باشند. از طرف دیگر ولایات تخار و فاریاب دارای بیشترین و ولایات ننگرهار و بامیان دارای کمترین تولید گندم للمی در سال ۱۴۰۲ می باشند.

توازن گندم (تولید، نیازمندی، مازاد/کمبود):

سنجش تولید، نیازمندی و مازاد یا کمبود گندم به منظور تهیه و تدارک کمبود گندم در کشور یک امر ضروری می باشد. نیازمندی گندم شامل ضرورت غذایی اهالی کشور، مصارف تخم بذری برای زرع نبات و ضایعات بعد از رفع حاصل می باشد. مازاد یا کمبود به اساس مقایسه نیازمندی با تولیدات داخلی مورد سنجش قرار می گیرد.

به اساس ارقام بدست آمده تولیدات داخلی گندم در سال ۱۴۰۲ مقدار ۴,۳۵ میلیون متریک تن به سطح کشور می باشد. این در حالی است که نیازمندی گندم مقدار ۶,۶۲ میلیون متریک تن به سطح کشور تخمین گردیده است. اگر تولیدات داخلی را با نیازمندی مقایسه نمائیم دیده می شود که مقدار ۲,۲۷ میلیون متریک تن گندم در سال ۱۴۰۲ به سطح کشور کمبود رونما گردیده است. باید خاطر نشان ساخت که نیازمندی گندم در هر ولایت نظر به شرایط اقتصادی و اجتماعی شان متفاوت بوده که یک تعداد ولایات دارای مازاد گندم نیز می باشند. تصویر کلی موضوع فوق را می توان در گراف ذیل مشاهده نمود.

گراف 4: مقایسه توازن گندم در سال ۱۴۰۲ با سال ۱۴۰۱ به سطح کشور

در مجموع می توان مازاد و کمبود گندم را به تفکیک ولایات ذیلا کتگوری نمود:

1- ولایاتیکه دارای مازاد گندم می باشند:

- ولایات تخار و کندهار دارای مازاد الی ۵۰ هزار متریک تن.
- ولایت فراه دارای مازاد ۵۰ تا ۱۰۰ هزار متریک تن.
- ولایات هلمند و کندز دارای مازاد بالاتر از ۱۰۰ هزار متریک تن.

2- ولایاتیکه دارای کمبود گندم می باشند:

- ولایات بغلان، بادغیس، پنجشیر، نورستان، نیمروز و ارزگان دارای کمبود الی ۲۵ هزار متریک تن.
- ولایات لوگر، کنرہا و زابل دارای کمبود بالاتر از ۲۵ تا ۵۰ هزار متریک تن.
- ولایات فاریاب، جوزجان، سرپل، سمنگان، بامیان، پروان، کاپیسا، میدان وردک، پکتیا، پکتیکا، خوست، غزنی، لغمان و دابکندی دارای کمبود بالاتر از ۵۰ تا ۱۰۰ هزار متریک تن.
- ولایات بلخ، بدخشان، هرات، غور و ننگرهار دارای کمبود بالاتر از ۱۰۰ هزار متریک تن.

از اینکه ولایت کابل مرکز کشور بوده از یک طرف تراکم نفوس به بیشترین حد خود قرار داشته و از طرف دیگر تولید گندم در مقایسه با نفوس آن بسیار ناچیز می باشد، بناءً در این ولایت مقدار ۸۹۶ هزار متریک تن گندم کمبود بوده که در مقایسه با دیگر ولایات بیشترین رقم را دارد. کوچی ها نیز یک قشر مهم نفوس کشور محسوب میشوند. این قشر در تولید گندم سهم نداشته اما حدود (۲۴۳) هزار متریک تن گندم طی سال جاری ضرورت غذائی دارند.

آفات و امراض:

آفات طبیعی مانند خشکسالی، سیلاب، ملخ و سردی هوا ساحات تحت کشت گندم را در افغانستان همیشه متاثر ساخته و سبب کاهش حاصلات آن می گردد. این در حالی است که امراض عمده از قبیل سرخی و سیاه قاق نیز ساحات تحت کشت گندم را مورد حمله قرار داده و مقدار قابل ملاحظه حاصلات آن را از بین می برد.

ارقام بدست آمده نشان می دهد که آفات و امراض در سال ۱۴۰۲ به مقایسه سال گذشته کم بوده و تاثیرات منفی کمتری در ساحات تحت کشت گندم رونما گردیده است. ملخ در سال ۱۴۰۲ در اکثر ولایات کشور شیوع نموده و مجموعاً حدود ۷۲۹۳ هکتار ساحات تحت کشت گندم را تحت حمله قرار داده که ۸۶۷ هکتار آن کاملاً از بین رفته و ۶۴۲۶ هکتار آن قسماً متاثر شده است.

منابع:

- 1 - اداره ملی احصائیه و معلومات
- 2 - ادارات زراعت ولایات
- 3 - گزارش پشبینی وضعیت زراعت سال ۱۴۰۲
- 4 - ارقام بیس لاین تولیدات گندم
- 5 - تصاویر ماهواره ئی سنتینل 2

تهیه کننده:

آمریت احصائیه زراعت و مالداري
ریاست احصائیه زراعتی و تنظیم معلومات

آدرس:

وزارت زراعت، آبیاری و مالداري واقع جمال مینه کابل، افغانستان
ایمیل آدرس omary006@yahoo.com
شماره تماس و وتس اپ +93777317163

ضمایم

شماره	ولایات	گندم آبی			گندم للمی			مجموع گندم		
		ساحه (هزارهکتار)	حاصل (تن/هکتار)	تولیدات (هزارمتریک تن)	ساحه (هزارهکتار)	حاصل (تن/هکتار)	تولیدات (هزارمتریک تن)	ساحه (هزارهکتار)	حاصل (تن/هکتار)	تولیدات (هزارمتریک تن)
1	فاریاب	38.060	1.2	46.904	98.361	1.2	120	136.421	1.2	166.886
2	جوزجان	26.703	1.3	34.959	41.075	0.2	7.941	67.778	0.6	42.900
3	سرپل	12.276	2.1	26.083	45.587	0.1	4.559	57.863	0.5	30.641
4	بلخ	60.710	2.5	150.950	44.208	0.6	25.575	104.918	1.7	176.525
5	سمنگان	7.420	2.1	15.784	11.266	0.3	3.296	18.686	1.0	19.080
6	بغلان	53.225	3.4	181.423	18.898	0.8	14.331	72.123	2.7	195.754
7	کندهار	103.895	3.5	360.951	38.451	1.1	43.610	142.346	2.8	404.561
8	تخار	50.374	3.4	173.373	100.300	1.3	125.977	150.674	2.0	299.350
9	بدخشان	16.092	1.8	28.308	72.064	0.9	63.313	88.156	1.0	91.620
10	هرات	89.998	3.2	283.648	121.557	0.5	64.830	211.555	1.6	348.478
11	فراه	90.141	2.4	214.154	0.000			90.141	2.4	214.154
12	بادغیس	17.085	1.8	30.696	85.195	0.8	72.346	102.280	1.0	103.041
13	غور	20.650	1.6	33.481	0.473			21.123	1.6	33.481
14	بامیان	13.678	2.7	36.558	0.026	0.6	0.016	13.704	2.7	36.574
15	کابل	16.351	2.9	47.216	0.000			16.351	2.9	47.216
16	پروان	16.509	3.0	49.415	0.040	0.7	0.029	16.549	3.0	49.445
17	پنجشیر	3.018	3.0	9.065	0.000			3.018	3.0	9.065
18	کاپیسا	12.353	2.8	34.558	0.319	0.9	0.300	12.672	2.8	34.858
19	لوگر	17.318	2.8	48.436	0.000			17.318	2.8	48.436
20	میدان وردک	13.264	2.5	32.984	0.035	0.6	0.021	13.299	2.5	33.005
21	پکتیا	19.273	2.3	44.028	0.000			19.273	2.3	44.028
22	پکتیکا	34.421	2.0	69.801	0.233	0.9	0.213	34.654	2.0	70.015
23	خوست	29.783	2.3	68.166	0.045	1.2	0.055	29.828	2.3	68.221
24	غزنی	69.606	2.5	172.171	1.611	0.9	1.446	71.217	2.4	173.617
25	ننګرهار	59.218	2.7	157.997	0.008	0.8	0.006	59.226	2.7	158.004
26	لغمان	10.905	2.6	28.072	0.000			10.905	2.6	28.072
27	کترها	14.230	3.2	46.137	0.000			14.230	3.2	46.137
28	نورستان	8.050	2.5	20.478	0.000			8.050	2.5	20.478
29	کندهار	100.589	3.5	352.760	0.000			100.589	3.5	352.760
30	هلمند	224.630	3.6	808.668	0.000			224.630	3.6	808.668
31	زابل	18.096	1.8	32.438	0.077	1.2	0.092	18.173	1.8	32.530
32	نیمروز	17.605	1.3	22.349	0.000			17.605	1.3	22.349
33	ارزگان	34.358	2.6	90.173	0.111	1.2	0.134	34.469	2.6	90.307
34	دایکندی	23.164	2.2	50.406	0.000			23.164	2.2	50.406
	مجموع کل کشور	1,343	2.83	3,803	680	0.81	548	2,023	2.15	4,351

جدول 1: ساحه، حاصل فی هکتار و تولیدات گندم به تفکیک ولایات در سال ۱۴۰۲

